

Inhoud

Voorwoord	vii
1. De basis leggen voor de Broederschap	3
2. De eerste mysteriescholen	9
3. De bestaansreden van de mysteriën	14
4. Het patroon van de esoterie	20
5. Het tweevoudige karakter van de mysteriën	27
6. Inwijdingsgraden	32
7. De kleine mysteriën	36
8. De grote mysteriën	44
9. Wegen van inwijding	50
10. Het sluiten van de mysteriescholen	56
11. De lijn van occulte opvolging	62
12. De mysteriescholen in deze tijd	68
Literatuur en afkortingen	73
Index	77

Voorwoord

Een mysterieschool is een universiteit voor de ziel, een school voor de studie van de mysteries van de innerlijke aard van de mens en van de ons omringende natuur. Als de leerling deze mysteries begrijpt, beseft hij zijn eigen innige verwantschap met het goddelijke, en streeft ernaar door zelfdiscipline en toewijding één te worden met zijn innerlijke god.

Dit boek doet een poging om bepaalde basisleringen onder de aandacht te brengen die hopelijk een min of meer duidelijk beeld geven van wat een mysterieschool werkelijk is. Volledige en gedetailleerde gegevens over de mysteriescholen – waar ze bestonden, waar ze nu actief zijn, wat de voornaamste kenmerken ervan zijn – zijn nooit bekendgemaakt. Hedendaagse historici over de Griekse mysteriecentra verbazen zich bijvoorbeeld erover hoe goed het aan de kandidaten opgelegde voorschrift van geheimhouding werd nageleefd. Dit had geen betrekking op de openbare kant, zoals de veertien-mijl-processie langs de Heilige Weg van Athene naar Eleusis, waaraan mannen, vrouwen en kinderen deelnamen. Maar ‘de rituelen van de grote mysteriën . . . de werkelijke geheimen van de teletai [eigenlijke inwijding] en de epopteia [visioen bij het bereiken van het hoogtepunt daarvan] zijn nooit openbaar gemaakt.’¹

De onderzoeker kan echter een ruime hoeveelheid informatie

¹Mircea Eliade, *A History of Religious Ideas*, 1:294.

vinden die in de literatuur van het verleden hier en daar verspreid ligt, en voor zichzelf een samenhangend beeld opbouwen van het grootse schouwspel dat de mysteriescholen boden. Dit beeld zal alleen in werkelijke ervaring worden omgezet als hij daarop innerlijk is voorbereid door levens van toewijding en door het bestuderen en toepassen van de oude wijsheid.

Wat de oprechte onderzoeker kan ontdekken is misschien te vergelijken met wat we weten over het atoom. Wie heeft bijvoorbeeld ooit *echt* een atoom gezien? Welke microscoop is doorgedrongen in het geheim van zijn bestaan? Toch weten we nu meer over het atoom met zijn elektronen dan eeuwenlang werd onthuld. Hoewel het zowel voor het oog als voor een lens onzichtbaar is, hebben wetenschappers de *lichtflits van zijn baan* waargenomen, zijn ‘pad van licht’; ijverig en volhardend hebben ze dit lichtpad onderzocht totdat ze, op basis van logische redeneringen en feiten, de structuur van het atoom, zijn samenstellende delen, zijn bijna spirituele oorsprong, hebben onthuld.

Zo is het ook met de mysteriën: als we de bladzijden van de geschiedenis bekijken en verder teruggaan in de nevelen van de niet beschreven tijd, zien we niet de scholen zelf, maar door onderzoek en toewijding vangen we misschien een glimp op van hun spoor, hun pad van licht. Door logisch te redeneren en op grond van spirituele getuigenissen kunnen we het spoor volgen van de stoet van lichtdragers zoals ze eeuw na eeuw zijn voorbijgetrokken en de grote religies en filosofieën van de mensheid hebben ingeluid. Een aantal van deze lichtende voorbeelden stralen met onmetelijke luister, anderen minder sterk, terwijl weer anderen slechts een vaag schijnsel van halfbegrepen waarheid vormen.

Een natuurkundige kan het fysieke atoom niet aanwijzen, maar hij weet dat het bestaat als basis, als grondslag van alle

materie; de onderzoeker van de theosofie kan u geen mysterie-school laten zien, maar hij weet dat ze bestaat als het hart of het atomaire centrum van het spirituele en verstandelijke leven van onze planeet. Wie zou dan durven beweren dat de mysteriën niet bestaan, dit machtige atoom van esoterie, als we over de hele wereld verspreid lichtsporen van spirituele kracht zien? Als ons fysieke lichaam zijn wortels heeft in onzichtbare vlammeende levens, waarom zou dan ons menselijke, spirituele, verstandelijke en morele lichaam niet eveneens zijn oorsprong hebben in de spirituele en verstandelijke vuurnevel van onze planeet?

Een ononderbroken geschiedenis van het occulte netwerk van de mensheid is in deze tijd voor ons niet beschikbaar, want die opgetekende verslagen zijn de beloning voor de door gelofte gebonden discipel; maar met de krachtige lens van de oude wijsheid kunnen we het lichtspoor bestuderen dat iedere lichtdrager in de loop van de eeuwen heeft laten opvlammen; kunnen we de sfeer van de oude tempels doen herleven; kunnen we het doel van de scholen, hun manier van onderwijs onderscheiden; en als laatste, maar niet minder belangrijk, kunnen we de strenge discipline leren kennen die wordt opgelegd aan de kandidaten die streven naar inwijding in de kennis over hun verborgen oorsprong en hun nog verborgen bestemming.

De schrijfster is onmetelijk veel dank verschuldigd aan de theosofie zoals H.P. Blavatsky die heeft gebracht. Ze kan alleen maar hopen dat dit boek degenen voor wie haar geschriften nieuw zijn, zal aanmoedigen om met grote teugen te drinken bij de bron.

– G.F.K.

Pasadena, Californië
2 oktober 1999

8

De grote mysteriën

De grote mysteriën, waaraan de neofiet begint na de geslaagde voltooiing van de voorbereidende graden, houden in dat men door eigen ervaring dat wordt wat men in de kleine mysteriën had geleerd. In deze hogere afdeling van esoterische training bestaat geen clementie. De neofiet moet zichzelf onder ogen zien en overwinnen – of sterven. Alle delen van zijn samengestelde natuur, van het goddelijk geïnspireerde tot het grofstoffelijke, moeten worden onderzocht en beheerst. Nu moet de aspirant genoeg spiritueel weerstandsvermogen hebben ontwikkeld om de werkelijkheid het hoofd te kunnen bieden. Hij moet de natuur in haar lagere en hogere gebieden *worden*, de hoogste toets van vereenzelviging doorstaan en toch de zuiverheid van zijn ziel behouden.

Zelfs nog in de tweede eeuw werden de rituelen van de Egyptische mysteriën, hoezeer ze ook door Griekse invloeden waren gewijzigd, met de vereiste en gepaste eerbied uitgevoerd. Discipelen uit omringende landen streefden daar naar inwijding als een geschikte voortzetting van hun eigen ceremoniën. Apuleius, de Latijnse platonische filosoof, beschrijft in zijn *Metamorfosen*, of *De gouden ezel*, de inwijding in de mysteriën van Isis van een zekere Lucius Patras, van wie men nu algemeen aanneemt dat het Apuleius zelf is:

Luister dan, en geloof het, want wat ik vertel is waar. Ik kwam dichtbij het grensgebied van de dood, ik betrad de drempel

van Proserpina [Hades], ik werd door alle elementen gebracht en keerde weer terug naar de aarde. Ik zag in het holst van de nacht de zon stralend flonkeren, ik naderde de goden boven en de goden beneden, en betoonde hun eerbied, van aangezicht tot aangezicht. Zie, ik heb u dingen verteld die u nog niet zult weten, ook al heeft u erover gehoord.

Ik wil u daarom alleen vertellen wat zonder te zondigen aan het verstand van een niet-ingewijde kan worden meegegeeld. Zodra het ochtend werd en de rituelen waren verricht, verscheen ik, gekleed in twaalf mantels die de ingewijde draagt, een gewaad dat heel heilig is. . . . Het kostbare gewaad hing van mijn schouders langs mijn rug naar beneden, zelfs tot mijn hielen, en ik was getooid met de dierenfiguren die in verschillende kleuren overal daarop waren geborduurd.¹ . . . Dit kleed noemen de ingewijden het kleed van Olympus. In mijn rechterhand droeg ik een toorts met vlamvend vuur, en mijn hoofd was omkranst met een mooie kroon van een smetteloze palmtak, waarvan de bladeren uitstaken als stralen . . . getooid als de zon en uitgerust naar het beeld van een god.

– geciteerd door Lewis Spence,
The Mysteries of Egypt, blz. 70-1

In de grote mysteriën is de tocht naar de onderwereld niet langer slechts het ritueel van de kleine mysteriën waaraan de kandidaat deelneemt. Hij moet nu met volledige kennis ‘de grensgebieden van de dood’ betreden en in het gewaad van het ziel-bewustzijn voorbij de sluier van de zichtbare natuur gaan naar de arena van onzichtbare werelden:

¹De verwijzing naar de twaalf gewaden en de dierenfiguren duidt op de mystieke gang door de twaalf tekens van de dierenriem.

Een van de basisleringen van het occultisme is dat niets *werkelijk kan worden gekend* dat niet is *ervaren, doorleefd*. . . . De verschillende stadia of graden van inwijding zijn daarom in feite een soort versneld proces voor bepaalde uitverkoren geesten, bepaalde uitverkoren zielen die zich waardig hebben betoond: . . . Aan deze verschillende stadia of graden van inwijding gaan allereerst voorbereidende zuiveringen vooraf. Dan volgt de ‘dood’, een mystieke dood. Het lichaam en de lagere beginselen worden als het ware verlamd, en de ziel wordt tijdelijk bevrijd. En tot op zekere hoogte wordt de bevrijde innerlijke mens door de inwijders geleid en geïnstrueerd en geholpen als hij naar andere sferen en gebieden gaat en de aard daarvan leert kennen *door ze te worden*, wat de enige manier is waarop deze kennis wortel kan schieten in de ziel, in het ego: *door ze te worden*. – BEF, blz. 251

Deze mystieke dood vormt de vierde inwijding, die niet alleen afhangt van iemands vermogen om spiritueel licht te ontvangen, maar ook van iemands kracht om gelijkmoedig en met een ontwaakt ethisch besef de duisternis van het kwade te trotseren. *Iets worden* betekent in feite zijn intelligente waarnemingsvermogen verenigen met de essentie van dat wezen of ding; met andere woorden, *de aard* van zo’n entiteit tijdelijk aannemen. Dus door zijn bewustzijn te verbinden met wezens in *lagere* sferen dan die van de mensen stelt men het weerstandsvermogen van iemand enorm op de proef: zullen de verderfelijke uitwasemingen van de lagere sferen de tere bloemblaadjes van de ontluikende adept verstikken? Zullen de zinnenprikkelende verrukkingen van de lagere hellen enige aantrekkingskracht hebben op de vastbesloten neofiet? Omgekeerd eist het aannemen van de aard van wezens in *hogere* sferen dan die van de mens evenzeer een beheerste

constitutie: zal de schittering en pracht van ongedimde waarheid de ziel verblinden? Zal de aanblik van de werkelijkheid het ontwakende oog van wijsheid compleet vernietigen?

Deze vierde graad kan worden beschouwd als een inleiding tot en een weerspiegeling in het klein van de zevende en laatste graad waarin het individu de beproeving van de vereenzelviging met *alle* bestaanssferen moet ondergaan. Het volbrengen van de volledige inwijdingscyclus vereist daarom het ontwaken en sterk maken van *alle zeven* beginselen van de mens. De kandidaat moet zijn zevensnarige lier zo hebben afgestemd, haar zo hebben opgeladen met spirituele harmonie, dat ze volmaakt synchroon gaat trillen met de *spirituele* essentie van de zeven beginselen of sferen van de kosmos. Zoals meester KH in 1882 aan Allan O. Hume in Simla, India, schreef: ‘De graden van inwijding van een adept geven de zeven stadia aan waarin hij het geheim van de zevenvoudige beginselen in de natuur en de mens ontdekt en zijn sluimerende vermogens doet ontwaken’ (*MB*, brief 15, blz. 108).

Over deze hogere graden is ons vrijwel niets bekend. Dat is vanzelfsprekend en gepast; want hoe zouden woorden kunnen beschrijven wat alleen de ingewijde kan begrijpen? Hoe zou wat wezenlijk esoterisch is kunnen worden bekendgemaakt en dan nog zijn mystieke zuiverheid behouden? Er zijn echter wel belangrijke wenken gegeven over de vijfde, zesde en zevende graden.

In de vijfde inwijding ‘ontmoet’ de initiant ‘*zijn eigen god-zelf van aangezicht tot aangezicht* en wordt er gedurende kortere of langere tijd *één mee*’ (*BEF*, blz. 276). Deze graad werd door de Grieken theofanie genoemd, een woord dat ‘goddelijke verschijning’ betekent of ‘het tevoorschijn treden van een godheid’, de verschijning of manifestatie van

het hoger zelf van de mens aan hemzelf. En hoewel bij de meeste kandidaten dit verheven ogenblik van verstandelijke extase en diepe visie slechts van korte duur was, werd bij verdere spirituele vooruitgang van de kandidaat de theofanische omgang meer duurzaam en blijvend totdat de mens ten slotte ontdekte dat hij niet alleen de spirituele afstammeling van zijn eigen innerlijke god is, maar die innerlijke god zelf, in zijn essentiële wezen. – *BEF*, blz. 440

De zesde inwijding voltrok zich als de onvermijdelijke loop van gebeurtenissen die volgden op de geslaagde vergeestelijking van het hele wezen. Dit werd door de Grieken theopneustie genoemd – een woord dat letterlijk ‘het ademen van een god’ of ‘goddelijke inspiratie’ betekent – wanneer de discipel

het inademen voelde van zijn eigen innerlijke god en op die manier werd geïnspireerd; het woord inspiratie betekent immers ‘inademing’. Met het verstrijken van de tijd en de toenemende zuivering van het ziel-voertuig, dat de mens zelf is, werd deze inademing of inspiratie permanent. – *Op.cit.*

In deze graad ‘inspireert de innerlijke god van de kandidaat, afhankelijk van de vorderingen die hij heeft gemaakt, hem kortere of langere tijd met de wijsheid en de kennis van het gehele heelal . . .’; en ‘in de zesde graad ontmoet de initiant in plaats van zijn eigen hoger zelf een ander . . .’ (*BEF*, blz. 276, 253).

Dan komt de zevende en laatste graad van inwijding voordat meesterschap wordt bereikt. Deze inwijding vond gewoonlijk plaats bij het wintersolstitium. De oude heidense ingewijden beschouwden de vier punten van het jaar, het winter- en zomersolstitium en de lente- en herfstequinox als een weerspiegeling van heilige werkingen in de kosmos. De geboorte van de zon aan

het begin van het jaar was voor hen een symbool van de mystieke geboorte van de ingewijde, en het is veelzeggend dat bijna alle grote wereldleraren, zoals Jezus de christus, Krishṇa de avatāra, Apollonius van Tyana, en anderen, hun ‘geboortedag’ vieren in deze heilige periode: de wedergeboorte van de zonnegodheid.

Deze zevende graad, die theopathie wordt genoemd – een Grieks woord dat ‘het lijden of dulden van een god’ betekent – is

het subliemste mysterie van alle, . . . de initiant, de kandidaat, liet toe en gaf zich volledig eraan over een volslagen onzelf-zuchtig verbindingskanaal voor zijn eigen innerlijke god, zijn hoger zelf, te worden; hij ging als het ware verloren in het grotere zelf van zijn eigen hoger zelf.

– *BEF*, blz. 440-1

Er zijn in feite maar weinig mensen van wie de zielskracht zo groot is dat ze ten volle de tegenwoordigheid van het goddelijke kunnen verdragen. Dit is de beloning van de hoogste adepten, zij die door hun offer en wijsheid de mensheid omringen met een beschermmuur die zoals een diamant het licht van mededogen doorlaat maar in zijn beschermende functie heel ondoordringbaar is.

In de zevende graad gaat de neofiet door de portalen van de zon; ‘hij wordt een vluchtig moment de wonderlijke wachter zelf’ (*BEF*, blz. 253). De zonne-inwijding is compleet: de neofiet sterft en de hiërofant wordt geboren.